

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

O propunere americană pentru refacerea șoselelor noastre

Marți s'a prezentat la Ministerul Lucrărilor Publice, d. Henry A. Pollak, reprezentantul unei case de construcții de drumuri din America, cu sediul în Cleveland, "The Cleveland Paving Trinidad Co.", pentru a lua cunoștință de caetul de sarcini întocmit de acest departament în vederea refacerii șoselelor noastre.

Românii ardeleni din America veniți în patrie cu prilejul serbărilor de la Alba Iulia, sprijină această întreprindere. O delegație a acestora s'a prezentat dlui Voicu Nițescu, adinterimarul lucrărilor publice pentru a-i arăta că românii de peste Ocean ar fi bucuroși să își plaseze economiile lor, sprijinind lucrările de refacere a șoselelor.

Recolta va fi insuficientă

Consiliul de adunare al "Uniunii Camerelor de agricultură" prezidat de dl. deputat V. Rădulescu-Mehedinți, președintele "Uniunii" a luat în discuție situația agriculturii, așa cum se prezintă după rapoartele primite de "Uniunea Camerelor de agricultură".

Dl. Măndru, directorul "Uniunii" a dat citire unui interesant raport din care rezultă că

este probabil să nu ajungă graul pentru consumul intern.

Data fiind importanța acestei chestiuni s'a hotărât să se avizeze asupra măsurilor necesare ca

semănturile de toamnă să nu sufere

din lipsă de semnițe.

S'a hotărât intervenirea la Ministerul de Domenii în acest sens și s'au expediat circulări camerelor de agricultură.

S'a mai hotărât ca o delegație de deputați, membrii ai "Uniunii" să se prezinte dlui ministru V. Ma gearu,

cerându-i să legifereze urgent în chestia oboarelor de cereale

cari azi sunt administrate de camerele de comerț.

S'a hotărât deasemeni de a se interveni la Ministerul de Finanțe pentru a tranșa chestiunea taxelor de înregistrare la vânzările de cereale.

A CFR beszuntette az 1928. évi adósságainak kifizetését

A CFR az utóbbi időben, amint azt már megírtuk, fizetési nehézségekkel küzd. A vasut vezérigazgatósága most közli, hogy az 1928. évi adósságainak 100 ezer lejnél nagyobb tételeit további intézkedésig nem folyósítja. A CFR már be is szüntette az adósságok kifizetését és egyelőre a 100 ezer lejnél kisebb adósságait sem törleszti.

Reorganizarea Casei Pădurilor

Casa Pădurilor va fi reorganizată. Se va alcătui o lege în felul legii comercializării.

Pădurile Statului vor fi exploatare de regie. Casa Pădurilor va avea ca și căile ferate un consiliu de administrație.

Directorul unei mari bănci americane în România

F. C. Schwedtmann, vice președintele lui The National City Bank of New-York, venit cu aeroplanul din Constantinopol, a făcut vizite unor colegi ai săi în București. Și-a interzis însă să ia contact cu vre-o personalitate oficială.

D. Schwedtmann s'a exprimat în termenii cei mai elogioși asupra țării noastre. D-sa a declarat că

este cu adevărat surprins de posibilitățile economice ale României, și că este surprins mai ales de faptul că capitalul occidental nu s'a ocupat mai mult de aceste posibilități

În special pământul nostru, privit din punct de vedere agricol, l'a găsit extraordinar.

Curios este că un om ca d. Schwedtmann, care se găsește

Beszuntette fizetéseit az ókirályság egyik legrégebbi magánbankháza

A Lazaris André görög bankház, mely Románia egyik legrégebbi pénzintézete és amelynek Brailában, Galacban, Konstanzában vannak fiókjai, beszüntette fizetéseit. A bankház letörése a ókirálysági pénzpiacra nagy feltűnést keltett, mert a Lazaris-céget Románia egyik legszilárdabb pénzintézeteinek ismerték. Abban a kérvényben, amelyben maga ellen megkéri a csődöt, a Lazaris-cég közli, hogy harminchét millió aktívával szemben a passzív csak harminckét millió a cég tulajdonképpen tehát aktív, de vannak olyan ügyletei, amelyek nem tud likvidálni,

in capul unei din cele mai mari bănci americane, nu s'a arătat de loc informat asupra condițiilor în cari statul român a încheiat ultimul împrumut. Căci d-sa

și-a exprimat mirarea că nu ne-am adresat băncilor de primul ordin din America

ci ne-am adresat băncii Blair, care are resurse financiare, dar nu contează la New-York printre instituțiile de mână întăia.

D. Schwedtmann a găsit țara noastră atât de interesantă încât a declarat că

o va pune în primul rând al preocupărilor dsale

și că, deoarece vine de două ori pe an în Europa, nu va interzia să vină mai des și în țara noastră.

hogy immobilá vált.

A bankház egyébként a stabilizáció áldozata, mert nagy mennyiségben vásárolt Banca Naționala részvényeket abban a feltevésben, hogy ezek a részvények emelkednek, ami azonban nem következett be, sőt, a Banca Naționala papírjai estek. Ezen az ügyleten **tizenöt milliót veszett** a bankház, éppen úgy azon is, hogy nagy arányu részvényspekulációt folytatott más pénzintézetek részvényeivel abban a hiszemben, hogy az országba özönlő külföldi tőke a részvények iránt fog érdeklődni, ami szintén nem következett be.

Brassóban lesz folytatása a bukaresti nemzetközi mezőgazdasági kongresszusnak

Bukarestben tartják az idei nemzetközi fölmivelési kongresszust. A kongresszuson a nemzetközi mezőgazdasági intézet összes tagállamai képviseltetik magukat.

—A nemzetközi kongresszus rendezőségének körében felmerült a terve egy reprezentáns propagandatív állat és mezőgazdasági kiállítás megrendezésének. A kiállítást egyik nagy gazdasági centrumban akarják megrendezni, ahol a bukaresti kongresszust, a kiállítás megnyitása után folytatnák.

A tanácskozások során megállapították, hogy a kongresszus folytatását s a kiállítást Brassóban fogják megrendezni. Brassó, mint a Barcaság s a közvetlen fejlett mezőgazdasági vidékek gócpontja ugyanis nagyon alkalmas erre a célra. A kiállítást e hó 13-án nyitják meg.

Kartell az erdélyi szallaggyarak között

Az erdélyi szallaggyarak között már régebben folynak tárgyalások egy kartell megkötésére vonatkozólag. Az erre vonatkozó tárgyalások most befejezést nyertek és a kartell a gyarak megkötötték. A kartell elhatározta, hogy Temesvárott központi kartellirodát létesít a gyarak és a kartell érdekeinek megvédésére.

Csődök és fizetési képességek Arad megyében

Chilla Raimond nagylaki textil és rövidáru kereskedő közölte hitelezőivel, hogy fizetési képtelen. Az értesítés szerint a kereskedő 40 százalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek.

Ujaradon Schmidt József textilkereskedő szüntette be fizetéseit, amiről levélben értesítette hitelezőit. Körlevél szerint a kereskedő passzívai mintegy kétmillió lejre rugnak, amivel szemben a cég 50 százalékos kiegyezési kvótát ajánlott fel hitelezőinek.

Két csődkérvény is érkezett az aradi törvényszékhez. Barta Ignác aradi mészáros kért 6751 lejes kövétel miatt Csenka Gábor aradi hentes mester ellen a csődeljárás megindítását.

Goldstein Lajos aradi kereskedő Glasser Edéné somoskeszi kereskedő ellen kért csődöt. A csődkérelmek felett a napokban dönt a csődbíróság.

SĂPTĂMÂNA

Uniunea Creditorilor din România își desvoltă intensiv activitatea

Uniunea și-a avut adunarea generală în 3 I. c.

Uniunea Creditorilor din România și-a avut adunarea generală în 3 I. c.

În raportul prezentat adunării, s'a menționat, că Uniunea a soluționat 33 insolvențe, dintre cari 17 erau de 27,000.000 lei.

În 4 cazuri cu 8 milioane lei s'a declarat faliment, iar restul acuma se soluționează.

Uniunea a pornit acțiune în 7 cazuri contra debitorilor de reacredită.

Concordatul preventiv, a cărei legiferare o solicită factorii economici de 5 ani, s'a inițiat din partea Uniunii.

Adunarea a mulțumit dlui Ionel Comșa pentru că a contribuit la urgirea legiferării concordatului preventiv, ca președinte al Uniunii. La închiderea adunării au fost aleși ca noii membri în comitet, dnii Eugen Beșa, director la Industria Sârmet, și Vilhelm Hintz, agent comercial.

Incendiul dela fabrica Bohn din Jimbolea

La fabrica de cărămizi din Jimbolea s'a iscat un mare incendiu, în urma căruia au rămas mari daune.

Edificiul a ars, numai într-o parte, fiindcă focul deși s'a desvoltat, repede, a fost localizat tot atât de repede.

Autorizarea exportului de vinuri

Consiliul de miniștri a hotărât să se reglementeze exportul vinurilor, autorizând Ministerul de Agricultură, ca să admită exportul numai cu autorizații speciale.

În viitor exportul vinurilor se va autoriza de către Ministerul de Agricultură, care solicită și dovezile, că vinurile destinate exportului au fost analizate.

Falimentul băncii Lazaris

D. Andrei Lazaris, proprietarul Casei de bancă cu același nume din București, strada Doamnei 14, cu trei sucursale la Brăila, Galați și Constanța, a depus la Tribunalul Comercial Ilfov, cheile și registrele și a cerut să fie declarat în stare de faliment, fiindcă deși din situația sumară ce prezintă rezultă că are un activ mai mare decât pasivul, totuși

nu este în situația ca să facă față plăților.

Cererea aceasta a fost examinată în Camera de consiliu, de către tribunal. Tribunalul a declarat în stare de faliment pe Lazaris.

A National City Bank kompanyója Bukarestben

Schweidemann, a The National City of New York alkompanyója Bukarestbe érkezett. Schweidemann meglátogatta Blank Aristidet és mindazokat a bankárokat, akikkel intézete összeköttetésben áll. Csodálkozását fejezte ki afelett, hogy

Románia, mely annyitermészetű kincsrel rendelkezik, nem fordult közvetlenül a nagy bankházakhoz kölcsönért, hanem a Blair-csoportot vette igénybe,

amelyik ugyankifogástalan bankház, a newyorki piacon azonban másodrendűnek minősítik. Kijelentette, hogy meglepte az a gazdaság, amit Romániában látott és ezért bankjának gazdasági programjába fokozottabban fogja beilleszteni Romániát.

Asociația Bancară din Banat își afiliază Banca Centrală din Jimbolea

Acționarii Băncii Centrale Bănățene din Jimbolea au avut o adunare generală extraordinară, în care au hotărât să-și afilieze institutul la Asociația Bancară Bănățeană.

La adunare a participat și dl. N. WEISENBURGER, director general, care din partea Asociației Bancare Bănățene, a primit afilierea.

Conducerea băncii a fost încredințată dlui Nicolae FRANZEN, care s'a instalat în postul de director în locul dlui Leonard WALZER.

Banca are depuneri în valoare de 70 milioane lei și are foarte intensive legături pe piața bănățeană.

A Bănăți Bankegyesület affiliálja a zombolyai Központi Bankot

A zombolyai Bănăți Központi Bank részvénytársaság rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen egyhangulag elhatározta, hogy a Bănăți Bankegyesülettel afiliáltatja magát.

A közgyűlésen résztvett Weisenburger Nándor vezérigazgató is, aki az afiliálást a Bankegyesület részéről elfogadta. Walzer Leonard eddigi igazgató helyébe egyhangulag Fransen Miklós került ügyvezető igazgatónak a zombolyai afiliált intézethez. Az intézet hetven millió lei betéttel rendelkezik és élénk üzleti kapcsolatot tart fenn a bányászati piaccal.

Legiferarea bilanțului aur

Nouile impozite se vor așeza pe baza reevaluării

Prin noua lege a stabilizării noastre monedare, se prevede între altele și bilanțul aur.

În primul rând Statul trebuie să-și facă bilanțul în lei stabilizați.

Odată cu Statul, care trebuie să aibă o oglindă fidelă a averii sale,

toate instituțiile și întreprinderile particulare, trebuie să-și alcătuiască bilanțul aur.

În acest scop d. Mihail Popovici, ministerul de finanțe, a luat dispozițiunea să se întocmească toate lucrările necesare în vederea legiferării bilanțului aur.

Odată aceste lucrări întocmite, se va numi

o comisiune de specialiști și delegați ai marilor întreprinderi,

cari împreună cu delegații Ministerului de Finanțe, vor întocmi proiectul de lege al bilanțului aur.

Lucrările, cari se fac în prezent la Ministerul de Finanțe tind să facă o situație clară pentru toate întreprinderile, în special pentru cele particulare.

La aceste întreprinderi și instituții se va face un calcul pentru bilanțul aur, în care se va ține seamă de

investițiunile în lei dinainte de război, în leii de după război,

după diversele cursuri, cari au fost investiți în întreprindere, deasemeni mărfurile după diversele cursuri, la cari au fost angajate.

Pe aceste baze se va întocmi bilanțul aur la toate întreprinderile.

Scopul urmărit de guvern prin reevaluarea bilanțurilor

este în primul rând să se cunoască situația reală a averii naționale, iar în al doilea rând să se aplice impozite care să corespundă cu realitatea.

Suntem în măsură a ști că

nouile impozite ce se pun se vor stabili după un nou sistem și numai pe baza reevaluării,

sistem care va înlătura toate abuzurile fiscale de azi, care au dat naștere la atâtea fraude pânguritoare tezaurului statului.

A H É T

Könyv- és papirkereskedők országos kongresszusa

Az erdélyi és bánáti könyv- és papirkereskedők e hó 9-én Kolozsvárott, az Iparkamara első emeleti tanácstermében d. e. 10 órakor kongresszusra gyűlnek össze. Ezen a kongresszuson a könyv- és papirkereskedők általános gazdasági helyzetét tárgyalják meg és sérelmeikre keresnek orvoslást, másrészt kulturális szempontból is irányokat és szempontokat keresnek a könyvterjesztés fokozására, valamint a szellemi élet fejlesztésére. Tudomásunk szerint a könyvkereskedői kongresszus az erdélyi könyvhét gondolatával is behatóan kíván foglalkozni.

Tűz a zombolyai Bohn-téglagyárban

A zombolyai Bohn-féle téglagyárban tűz ütött ki. A Cseréptelep hatalmas szárítókamrája eddig még ki nem derített okból tüzet fogott és percek múlva hatalmas lángnyelvek lobogtak az épület tetején. A telep öre azonnal észrevette a tüzet ennek köszönhető, hogy a tűzoltók hamarosan kivonultak. Mire megérkeztek, az egész épület lángokban állott és az oltási munkálatok csak igen nehezen haladtak előre, mert a fojtó füstfelhők és a tetőzetről leeső izzó cserépdarabok erősen akadályozták az önfeláldozó tűzoltókat feladatuk véghezvitelében. Szerencsére a szárítótelep három részből áll, amelyek kettős tűzfalal vannak egymástól elválasztva s így a tűzoltóknak sikerült az épület egyik részét megmenteni.

Az „Acrod“ közgyűlése

A Romániai Hitelezői Védőegylet e hó 3-án tartotta meg ezévi közgyűlését. Az igazgatói jelentés szerint a Védőegylet 33 fizetéseképtelenségi ügyet intézett el, amelyek közül 17 eset 27 millió 600.000 lej érdekeltiséggel intéződött el magánegyezség útján; 4 esetben. 8 millió lej érdekeltiséggel az adós csödbe ment, a többi ügyek elintézése most van folyamatban. 7 esetben indítottak büntető eljárást a rzszzhizsemű adós ellen. A kényszeregyezségi eljárásnak újból való behozatala, amelyet az erdélyi gazdasági körök 5 év óta sürgetnek, a Védőegylet szorgalmazásának eredménye, amiért is a közgyűlés köszönetet szavazott Comsa Jonel szenátor, elnöknek. — A választmányba új tagokul beválasztották: Besa Jenőt, a Sodronyipar Rt. igazgatóját és Hientz Vilmos kereskedelmi ügynököt.

Engedélyhez kötik a jobbminőségű borok kivitelét

A minisztertanács elhatározta, hogy a román borkivitelét a jobbminőségű borokra nézve a földművelésügyi minisztérium engedélyétől teszi függővé. Minden egyes szállítmányhoz a minisztérium permisze szükséges és a szállítmányhoz ezenkívül mellékelni kell egy bizonylatot, hogy a bor analizálva lett és nem hamisítvány.

Alapos revízióra szorul a kényszeregyezségi eljárásról szóló törvényjavaslat

A javaslat nem védi az adóst — de tönkreteszí a hitelezőt — Az érdekeltek összefognak a javaslat módosításának kiküzdésére

A kényszeregyezségi eljárás szabályozásáról szóló iörvény meglehetősen izgalmat okozott az ország kereskedelmi életében. Míg a törvénytervezet elkészítése előtt az adósok sürgették a törvény életbeléptetését, most, hogy a tervezet részletei a nyilvánosságra kerültek, a hitelezők döbbsentek meg, mert a törvény abban a formájában, amint azt *Junian* igazságügyminiszter parlament elé terjesztette,

megnehezíti a hitelezők helyzetét és teljesen problematikussá teszi követeléseik behajthatóságát.

Éppen ezért főképp a hitelezők köréből erős mozgalom indult a törvénytervezet módosítása érdekében. Ezt a kampányt a *Romániai Hitelezők Védegylete* indította meg, amely nyomatékosan hívta fel gazdasági körök figyelmét a törvényből származó kellemetlen következményekre.

A Hitelezők Védegylete memorandumban hívja fel ismét az igazságügyminiszter figyelmét arra, hogy a törvénytervezet túlló a célon, mert liberális rendelkezéseivel

nem az adósokat menti meg, hanem a hitelezőket teszi tönkre.

A memorandum elsősorban kéri az igazságügyminisztert, hogy a tervezettel ellentétben a kényszeregyezségi eljárás hatályát terjessze ki a *be nem jegyzett kereskedőkre is*, mint-hogy Erdély és Bánság területén a kereskedőknek legnagyobb része nincs bejegyezve. Kéri, hogy a törvény eme rendelkezéseit öt évi időtartamra függesse fel, hogy ezalatt az idő alatt minden kereskedő cégjegyeztethesse magát. Kéri továbbá a memorandum, hogy

a fizetési idő tartalmát három évről 18 hónapra szállítsák le,

mert ha a hitelezők három évig nem kapnak követeléseik után semmi kamatot, esetleges ötvenszázalékos kényszeregyezségi esetén figyelembevéve a kamatvesztését, nem kapnak csak 23 százalékos. Mondja ki ezenkívül a törvény, hogy havonként, vagy negyedévenként köteles-e a kiegyezett kereskedő kötelezettségeit teljesíteni.

A Hitelezők Védegyletének legfőbb kifogása az, hogy

a hitelezők rendelkezési joga a törvényben ugyszólván teljesen el van sikkasztva.

A hitelezőknek nincs semmi joguk s még a kényszeregyezségi eljárás elrendelésébe sem szólhat be. Éppen ezért oly irányban kéri a törvényterve-

zet módosítását, hogy a törvényszék a kényszeregyezségi eljárás elrendelése előtt az első tárgyalással egyidejűleg hívja meg a hitelezőket,

a hitelezők válasszanak egy ellenőrző bizottságot

és ez a bizottság készítse el a leltárt, mérleget s jelentést a tényleges helyzetről. Ugyancsak ezen a tárgyaláson a hitelezők közül a törvényszék nevezzen ki egy két, vagy négytagu bizottságot, hogy a kényszeregyezségi eljárás egész tartama alatt, természetesen díjtalanul ellenőrizzék a fizetésektelen kereskedők üzleti tevékenységeit.

Kéri a hitelezők memorandum továbbá az eljáró bíró hatáskörének szigorú szabályozását. Portugália és Belgium kivételével valamennyi országban a hitelezők védegylete van felhatalmazva arra, hogy a kényszeregyezségi eljárás tartama alatt a közadós vagyoni javait ellenőrizze. A jelenlegi törvénytervezetben ez a feladat a delegált bíróra van hátrítva.

A bíró ebben a szerepében hibát hibára halmozhat

s mivel kereskedelmi gyakorlattal nem rendelkezik, esetleg egy helytelen intézkedéssel illuzórisá teheti a hitelezők követeléseinek kiegyenlítését.

Felhívja a memorandum a figyelmet arra is, hogy a kényszeregyezségi eljárás tartama alatt a közadós javainak ellenőrzése csak úgy lehet komoly és szigorú, ha az üzlet és áruraktár kulcsa állandóan a delegált bíró kezében van. Ha erre a törvényben nem lesz rendelkezés, az fog történni, mint a jelenlegi moratórium törvény tartama alatt több ízben megtörtént, hogy

az adós teljes áruraktárát kiárusította

és a moratórium lejártá után csődöt mondvá lehetetlenné tette a hitelezők kielégítését.

A Hitelezők Védegyletének ehhez az akciójához csatlakozott minden komoly kereskedelmi szervezet, elsősorban az Iparkamarák és a gyáriparosok szövetsége s így minden remény meg van arra, hogy a parlament albizottsága, még mielőtt a törvény tárgyalás alá kerülne, a közóhajnak megfelelően fogja módosítani ezt a nagyfontosságú törvénytervezetet.

Modificarea anteproiectului concordatului preventiv

Modificările făcute sunt de mare importanță

Am publicat la timp proiectul concordatului preventiv, anușând, că la redactarea acestui proiect s'au avut în vedere principiile legeri în vigoare în Ardeal și Banat.

În ultimul timp, proiectul a suferit esențiale modificări.

Pedepse grele pentru fraudatori

Cea mai drastică dispoziție pe care o conține proiectul în apărarea creditorilor și pentru împiedicarea fraudelor este aceea prin care se prevede condamnarea până la 2 ani închisoare a comerciantului, care a trecut în liste creditorilor fictivi sau a recurs la alte manopere pentru frustrarea creditorilor.

Aceeași pedeapsă este prevăzută și pentru persoanele cari au primit să figureze în mod fictiv ca creditorii, dând astfel concurs comerciantului de rea credință să fraudeze pe creditorii reali.

În același spirit, proiectul edictează pedepse severe și împotriva experților, cari cu rea credință au denaturat situația comerciantului, precum și a contabililor și a oricărui persoane ce au ajutat pe comerciant în opera de fraudare.

Procedura acordării concordatului

Debitorul, care solicită concordatul preventiv, trebuie să dovedească

existența de cel puțin 3 ani a situației sale de comerciant;

și să mai dovedească cum că și-a îndeplinit îndatoririle sale de comerciant onest, — adică a făcut față plăților; n'a avut nici un protest și nici reclamațiuni penale, din acelea care să atingă cinstea și reputația lui comercială. El nu trebuie să fi suferit vreo condamnățiune penală.

Tribunalul, primind cererea debitorului și examinând-o în principiu, o poate respinge chiar de atunci și apreciind că debitorul se află în încetare de plăți, să-l declare în stare de faliment în instanță, în care caz i se vor aplica dispozițiunile codului de comerț privitoare la faliment. În caz că tribunalul admite cererea în principiu, se delegă un judecător care să cerceteze situația comerciantului, ajutat fiind în această de experți contabili și tehnici.

Judecătorul delegat, poate, pe temeiul celor constatate prin expertize,

să modifice lista creditorilor și debitorilor cum și bilanșul

ce fuseseră prezentate de către comerciant odată cu cererea de concordat.

Latitudinea tribunalului

Judele-delegat cu cercetarea situației face un referat tribunalului dând un aviz favorabil sau nefavorabil acordării concordatului.

Tribunalul, apreciind situația, poate găsi întemeiate obiecțiunile formulate de minoritatea creditorilor — și în acest caz are dreptul de a nu admite concordatul, chiar dacă judele delegat își dăduse aviz favorabil.

Az állatelexport megszervezése

A földmivelésügyi miniszteriumban az érdekelt körök bevonásával ankétot tartottak az állatelexport megszervezéséről. A tanácskozásokba bevonták Ausztria és Csehszlovákia bukaresti követéit is, mint olyan országok reprezentánsait, amelyek felé a román állatelexport gravitál. A miniszterium reszortfőnökeinek előadása után az a vélemény alakult ki, hogy kereskedelmi szerződések és állategységügyi egyezményeket kell létesíteni, azonban a kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások csak akkor indíthatók meg, ha az új román vámtarifa elkészül. Minthogy a vámtarifa nemsokára életbe lép, az állatelexport fejlesztése érdekében történő lépéseket is meg lehet már tenni. Elvben máris elhatározták, hogy néhány határállomáson exportvágóhidakat létesítenek. A kormány minden lehető el fog követni a kivitel díjak mérsékelésével és a vasúti tarifák redukálásával, hogy Románia állatelexportját versenyképessé tegyék. Ezzel kapcsolatban szó van arról is, hogy az állatelexportörök országos szervezetbe tömörüljenek érdekeik megvédése szempontjából.

Értesítés! Ertesitem a mélyen tisztelt vevőközönségemet, hogy az összes tavaszi ujdonságaim, különösen kiemelve a

Burberry Gabardin Trench-Coat-ok kész Homespuns sport-öltönyök

és mértékosztályom legújabb angol szövetei nagy választékban megérkeztek

NEUMANN M.

férfi- és fiu ruhaárúháza, Cluj, Piața Unirii (Fötér) 14.

A jó csődnél a rossz egyezés is jobb

Miről tanuskodik az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. csődjének eddigi mérlege

Az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. hitelezői a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara helyiségében értekezletet tartanak. Ezt az értekezletet az egyik kolozsvári ügyvéd hívta össze abból az alkalomból, hogy a tömeggondnok be-terjesztette a törvényszékhez félévi elszámolását s ebből az elszámolásból azt a következtetését vontá le, hogy

a csődeljárás befejezése után a hitelezőknek egy lej sem fog jutni.

Ez a vélemény egyáltalán nem irreális, mert hiszen köztudomás szerint eddig még alig volt olyan csőd, ahol a hitelezők követeléseikből kaptak volna valamit és csak a tömeggondnokok jártak jól az elrendelt csődökkel. Ez a megállapítás áll az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank csődtömegére is. A likvidálás folyamatban van, talán még egy évig is eltart és ezalatt az idő alatt a költségek úgy fel fognak szaporodni, hogy a hitelezők tényleg nem fognak semmit sem kapni.

Az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank tömeggondnokának a kolozsvári törvényszékhez benyújtott elszámolása szerint a csődtömeg vagyonának eddigi értékesítéséből

5,864.464'12 lej folyt be, ezzel szemben a kiadások 2,569.559'61 lejt tesznek ki.

A hitelezők rendelkezésére tehát eddig mindössze 3 millió 294.904'51 lej áll. Egy csöpp ez a tengerben, ha figyelembe vesszük, hogy a törvényszéki szakértők véleménye szerint 15,349.857' — lej aktívával szemben a passzív 85,295.854 lejt tesz ki. Szembeállítva a két számot, minden matematikai kalkuláció nélkül meg lehet állapítani, hogy a hitelezőknek vesztett ügyük van s reményük sincs arra, hogy követeléseikből valamit visszakapjanak, közben ugyanis

még csökkennek az aktívák, a költségek pedig szaporodnak.

Az elszámolás részletezése szerint az ingatlanok eladásából eddig 4,544.412 lej folyt be. Viszont erre kiadás 1,412.811 lej. Az ingóságok értékesítéséből 904.326 lej folyt be, viszont a kiadás 1,003.762 lej volt. A managánbánya értékesítéséből 341 ezer 449 lej folyt be, erre kiadás 65.715 lej volt. A monói birtok értékesítéséből 74.275 lej folyt be, a kiadás 87.271 lejt tett ki.

A 2,569.559 lej kiadásban benne van a kincstár 1,120.000 lejes jelzálogos követelése és 286.000 lej adóhátralék, valamint 480.000 lej közjegyzői költség,

amelyet a tömeggondnok már kifizetett.

A tömeggondnok által megindított megtámadási, felhaj-

Industria Forestieră din Lomaș își majorează capitalul societar

Bilanțul exercițiului trecut prezintă o rentabilitate de 30 la sută

Soc. Forestieră din Lomaș în ziua de 11 Iunie a. c. își va ține adunarea generală ordinară la sediul din Arad. Cu ocazia publicării bilanțului de pe exercițiul trecut, direcțiunea societății în darea de seamă iată ce spune despre gestiunea anilor 1927—28.

Ca o consecință a crizei generale, pronunțată în anul precedent, pe toate țărâmurile economice, nici acest an nu ne-a adus îmbunătățiri deosebite.

Toate măsurile noastre luate pentru intensificarea coosumului intern au fost zădărnice de grelele stări economice

precum și din cauza insolvențelor, iar pe debușeurile din străinătate, din cauza măsurilor de limitare a exportului, nu am putut obține rezultatul dorit. Lupta aprigă dusă de cei interesați, pentru ștergerea taxelor vamale de export prohibitive, în cursul acestui an de gestiune, n'a avut nici un rezultat pozitiv. După încheierea anului de gestiune a reușit totuși obținerea unei reduceri de taxe, absolut nesatisfăcătoare. Taxele de export exagerate la materialul de stejar și alte lemne de esență tare ne pun în imposibilitate de a concura pe piețele străine cu statele vecine, cari nu au de luptat cu taxe vamale prohibitive.

Dificultățile exploatareilor interne, au fost sporite și prin faptul, că în urma valului de scumpete crescând, cheltuielile de exploatare s'au urcat, contribuind la îngreunarea situației ca și dispozițiunile greșite — de multe ori reclamate de noi — a tarifului de transport CFR.

În special taxele de transport existente, pentru trunchii de stejar expediți la ferestre sunt insuportabile,

deși regularea în mod corespunzător și fără amânare a taxelor de transport după trunchi, este azi o chestiune de utilitate publică.

În actuala situație nu a reușit ca bilanțul din anul trecut

tăsi, vâltó és lombardperek scmmi reménnyel sem kecsegtetnek.

A megtámadási perek 90 százalékát a törvényszék már elutasította,

mert kiderült, hogy a pör megindításának nem volt alapja. A lombard perek körül hasonló a helyzet. A perspektiva mindenképpen szomorú s csak azt a tanulságot lehet leszűrni belőle, hogy minden jó csődnél egy rossz egyezés is jobb.

al societăți de cel precedent, să prezintă progrese considerabile.

Direcțiunea prin activitatea sa febrilă și în anul de gestiune trecut, pentru intensificarea afacerilor întreprinderii noastre, a făcut tot posibilul.

Ca noi achizițiuni ale societății în anul trecut înregistră cumpărarea unei noi fabrici de cherestea în Sătmár — care pe lângă cea existentă, — funcționează astăzi și care a fost proprietatea societății Ferestrelor cu Aburi din Sătmár precum și Ferestrelor Fabricii de Calapoade din Lugoj.

Deasemeni a închiriat și Fabrica de cherestea a cooperativei din Zernești.

În urma progreselor obținute de întreprindere direcțiunea a hotărât propunerea unei majorări a capitalului societar care pe lângă modificarea statutelor va fi majorat la Lei 15 milioane.

Készül az aranymérlegre való áttérés törvényjavaslata

Apénzügyminiszterium az érdekeltekkel közösen állapítja meg az aranymérleg beállításának princípiumait

Mint ismeretes, a stabilizációs törvény úgy az állami, mint magánvállalatokra nézve kötelezőleg írja elő, hogy mérlegeiket aranylejtben számolva készítsék el. Popovici Mihály pénzügyminiszter a törvény értelmében utasítást adott a pénzügyminiszteriumnak, hogy kezdje meg az aranymérleg elkészítésének munkálatait. Ezzel egyidejűleg egy specialistákból és a nagyvállalatok delegátusaiból bizottság fog alakulni, amely a pénzügyminiszterium képviselőivel karöltve, meg fogja szerkeszteni

az aranymérleg elkészítéséről szóló törvényjavaslato.

Activitatea ferestraelor cum, parate mai nou de către societate, — s'a mărginit, în cursul anului de gestiune trecut la începerea lucrărilor, Ferestrele vechi precum și exploatarea de păduri au fost în permanent active, producând rezultate satisfăcătoare.

Uzinele S. A. Forestieră din Galoia Mureșului și „Moroeni”, aparținătoare cointeresărilor societății din Lomaș, la fel au funcționat în permanentă, fără a fi putut produce rezultate multumitoare.

Rezultatul anului de gestiune trecut exprimat în cifre este următorul:

Profitul net conform bilanțului de pe anul 1927—28 Lei 3.262.204.80. Din aceasta conform statutelor urmează a se scăde: 10% pentru fondul de rezervă Lei 326.220.48, 10% pentru tantiemele de administrație Lei 326.220.48, 3% pentru remunerația funcționarilor Lei 97.866.4, deci 750.307.10. Rămân deci 2,511.897.70 lei la care se adaugă un plus din reportul de profit din 1. XI. 1927. care se cifrează la 216.615.01 lei. Rezultă deci o sumă de 2 milioane 728.512.71 lei, din cari direcțiunea a propus să se repartizeze fondului de rezervă la 900.000 lei 573.770.52 lei, fondului de asistență al funcționarilor 500.000 lei, pentru schimbarea cu 30% a cupoanelor No. XVII. 1.350.000 lei deci 2,423.749 lei 52 banii arrestul de 304.733.19 lei să fie trecut în cont nou.

Din cele ce vedem mai rezultă deci că cea mai mare întreprindere forestieră din Ardeal, Industria Forestieră din Lomaș plătește un dividend pe exercițiul trecut de 31 la sută, ceea ce însemnează o deosebită rentabilitate în situația critică a producției industriale, — și în special a lemnului de stejar și a traverselor, — în care ne aflăm astăzi.

DIANA

sósorszesz, vezérképviselőt „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Situația economică în România

— Raportul domnului Rist —

Dl. Charles Rist a înaintat d-lui *Burilliano*, guvernatorul *Băncii Naționale*, primul său raport trimestrial despre

stabilizarea leului și dezvoltarea economică a țării.

Dl. Rist a însoțit acest raport tehnic cu o situație generală a economiei românești.

Consilierul tehnic ține, dela început să arate rezultatele multumitoare obținute prin stabilizarea leului. În momentul de față

România trece prin toate fazele pe care o stabilizare monetară le determină.

Dobânzile au o tendință de scădere, convertibilitatea circulației este asigurată, opera de investiții și dezvoltare, a început, într'un ritm accelerat. Totuși piața românească arată unele simptome cari dovedesc că criza economică nu a trecut încă. Lucrul e normal. Această criză — spune dl. Rist — se datorește recoltei neîndestulătoare de grâu și porumb din anul trecut. Într-o țară cu deosebite agricole unde rezervele de capitaluri sunt slabe, recolta are fatal o influență covârșitoare asupra veniturilor și deci asupra tuturor elementelor vieții economice. Evoluția favorabilă a comerțului nostru exterior a fost întreruptă și, în locul exedentelor, la export, România are astăzi deficit de miliarde.

Mai departe, raportul d-lui Rist spune: „Unul din semnele cele mai caracteristice ale crizei a fost

greutatea pentru piață să absoarbă fondurile puse la dispoziția ei

pentru plata datoriilor întârziate. Dacă băncile au preferat să-și plătească cu aceste fonduri datoriile din străinătate, e că, deoparte, ele nu au găsit, în nevoile comerțului local, o repede întrebuintare a sumelor de cari dispuneam și, pe de altă parte,

nu prea voiau să facă credit unor noi imprumutători,

a căror solvabilitate era nesigură din cauza proastei situații generale.

Dl. Charles Rist mai observă două situații anormale în nivelul index-ului bursei și al costului vieții. Valorizarea mult așteptată a valorilor mobiliare nu a venit. Dimpotrivă: cursurile sunt în continuă scădere, iar nivelul costului vieții în loc să crească, a încercat o oarecare depresiune, provocată probabil, în primul rând, de nivelul exagerat al prețurilor în interior și ale slăbiciunii de consum a masei populare. În ciuda semnelor vădite de criză, ușurința cu care s'au încasat, în primele patru luni al anului deși condițiile au fost excepțional de defavora-

bile, taxele cele de timbru, arată că

nivelul general al puterii de cumpărare în țară crește continuu,

dealungul alternativelor de nelăturat de ani buni și răi.

După cum se vede raportul dlui Rist fără să cuprindă observații sau constatări noi, prezintă

un tablou fidel al situației generale economice dezastruoase

din țara noastră. România trece printr-o criză acută determinată de un deficit al producției agricole.

Autonomiă asigurată a postărilor az új törvényjavaslat

Ujra kísért a postailletékek felemelése

A posta újjászervezéséről szóló javaslat elkészült. A javaslat éppen olyan

széleskörű autonomiát biztosít a postának,

mint a vasútnak. A posta bevételeit három kategóriába osztják és úgy a telefon, táviró, valamint a szűkebb postai bevételeket külön kezelik, mert ezek a bevételek képeznek biztosítékot ama külföldi tőkecsoportok részére, amelyek a posta

újjászervezésében résztvenni kívánnak. A kormány által a posta részére kiutalt kétszáz millió lejből Budapest és Varsó felé építenek telefonvonalat, azonkívül kikövik a bukaresti központot. A kormány intézkedett ezenkívül, hogy a postai illetékeket a postai bevételek szaporítására felemeljék. Amint értesülünk a telefonelőfizetési, telefonbeszélgetési díjak és a bélyegilletékek felemeléséről va. szó.

G. Jurissa mérnök az olasz-belga villamossági társaság vezetője nyilatkozik Románia elektrifikálási problémájáról

Tízéves munkaprogramm — Külföldi tőkén kívül belföldi pénz is részt kap a vállalkozásban

Megírtuk, hogy a kormány meghívására az Olasz-Belga Villamossági Rt. vette kezébe Románia elektrifikálási problémájának rendezését. A társaság mérnökei pár héttel ezelőtt végig tanulmányozták a régi királyságot és a csatolt területeket s azután speciális terveket készítettek, amelyeket az ipari és kereskedelmi miniszternek is bemutattak. A részvénytársaság Erdély területére G. Jurissa mérnököt küldötte ki, azzal a megbizatással, hogy az itt meglévő villamossági üzemek erőszolgáltatását tanulmányozza s tegyen javaslatot, hogy Erdélynek mely területein lehetne villamos centrálákat építeni az

áramszükséglet előállítására.

Munkatársunk beszélgetést folytatott G. Jurissa mérnökkel, aki elmondotta, hogy a *Compagnie Italo Belgo pour entreprises d'électricité* megbízásából tartózkodik Erdélyben.

— A részvénytársaság — mondotta Jurissa mérnök — az előzetes tanulmányok alapján megállapította, hogy

Erdély és Bánság területén temérdek vízierő van kihasználhatlanul

ezenkívül több olyan szénbánya van, amelyek lehetővé teszik azt, hogy az ország több vidékén építsenek villamos centrál-

ákat. Erdély és Bánság területén

az ipar, nyugati értelemben véve, még csak gyermekkorát éli.

Ennek, egyik oka az, hogy az energia igen drága. Ezen akar segíteni a kormány az ország elektrifikálásával. Az előzetes tervek szerint elsősorban Erdély területét hálóznak be villamos vezetékkel, azután kerülne sor a Bánság villamosítására. Az olasz-belga társaság terve új energiaforrások teremtése, részben a már meglévő villamos üzemek felhasználása által.

A terv realizálása tíz évig tartana.

— Ha az elektrifikálás tervünket a kormány elfogadja és a végrehajtási munkálatokra megadja a kért koncessziót, úgy haladéktalanul hozzálátunk a papíron lefektetett terv műszaki kiviteléhez, amely gyorsan lesz keresztülvihető, minthogy víz és szén bőven van az országban. Ha az elektrifikálás megtörténik, úgy Erdély és Bánság területén a villany, különösen pedig az ipari áram ára a jelenleginél százszázalékkal olcsóbb lesz.

— *A villamosításhoz szükséges tőkét honnan teremtik elő?*

— Ez a legkevésbé okoz gondot. Az olasz-belga társaság hatalmas tőkék fölött rendelkezik. Csak most fejezte be Felsőolaszország elektrifikálását, ahol többszázmillió lira tőkét investált.

Van fedezet arra, hogy Románia elektrifikálásának tervét pénzügyileg keresztülvigye,

azonban a társaság nem kizárólag külföldi tőkével akarja ezt végrehajtani, hanem igényt tart arra, hogy a belföldi tőke is segítségére legyen. Ha a kormány a koncessziót megadja, az olasz-belga részvénytársaság több hatalmas romániai pénzintézet részvételével konzorciumot fog alakítani, hogy a belföldi tőke is megtalálja elhelyezkedését a vállalkozásban.

A Nationala Általános Biztosító Társaság közgyűlése

A Nationala Általános Biztosító Társaság Bukarestiben f. év április 17-én tartotta meg 48-ik rendes évi közgyűlését. A társaság üzleti eredménye, dacára a múlt év kedvezőtlen kárstatisztikájának, amely szerint 1928. év folyamán 138 millió lej kárt fizetett ki, aránylag kedvezően zárult, amennyiben az üzleti év 3,242,984 lej 41 bani nyereséggel zárult, amely az alaptőke 20 százalékos jövedelmezőségnek felel meg. A mérleg realitását bizonyítja az a körülmény, hogy vagyonként az intézetnek Bukarestiben, Clujon, Brassóban, Szebenben stb. városokban levő ingatlanai nem egész 33.000.000 lej értékkel szerepelnek a mérlegben, holott egymaga az intézet Bukarestiben levő székháza több, mint 100.000.000 lej értéket képvisel, amelynek értéke a folyó évben folyamatban levő átépítés következtében lényegesen emelkedni fog, amely építkezésre közel 30.000.000 lejt investált az intézet a múlt évben.

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce: șireturi pentru ghete, trese, șireturi de lama goufrate, șuitașuri și dife- rite articole de pasmanterie de prima calitate	Gyárt: mindennemű cipőfűzőt, lámaszegőt, sujtást, tresset boritást és külön- böző speciális paszományarut elsőrangú kivitelben
---	--

Telegram: Pasmanteria Victoria

Majorarea capitalului Băncii Generale a Județului Arad S. A.

— Cointeresarea Băncii „Timișiana” —

Banca „Timișiana” S. A. din Timișoara a participat la majorarea capitalului Băncii Generale a Județului Arad cooperând în consiliul de administrație pe dnii director general Pant. M. Sutescu, director I. Frătilă, dr. Lucian Georgevici, Titu Oprea și Inginer Butoescu din partea susnumitei bănci. Capitalul băncii a fost ma-

iorat la 10 milioane și la o nouă emisiune care va urma în curând va participa și Banca Generală a Țării Românești din București precum și Banca României din Craiova.

Director a rămas tot dl. Grigorie Romanescu, care a contribuit mult la consolidarea acestei instituții.

Összeült a szesz-törvény revíziójának előkészítésére delegált bizottság

Néhány héttel ezelőtt jelentettük, hogy a kormányt az adóbevételcsökkenése kényszeríti arra, hogy teljesen új szesz-politikát inauguráljon, 1929. első öt hónapjában szesz-adóból mindössze 150 millió lejt inkasszált az állam, míg a költségvetés ez évre a Garoflid-törvény alkalmazása mellett is 600 millió bevételt irányozott elő szeszadóból.

A szeszadó-illetékek tehát súlyos deficitet mutatnak fel

ugyanakkor, amikor az államnak a szeszgyárak ellenőrzése 500 milliójába kerül évente. Ezek a számok végülis meggyőzték a Garoflid-törvény híveit is arról, hogy az a politika, amely a szeszipar ellen irányul, végzetesen hibás volt. Maga Charles Rist is annak a véleményének adott kifejezést,

hogy a szeszpolitikát sürgősen revídiálni kell.

Ilyen előzmények után Mihai Popovici pénzügyminiszter összehívta azt a már több héttel ezelőtt kinevezett bizottságot, amelynek feladata az új szesz-törvényt előkészíteni. Valószínűnek látszik, hogy

a bizottság néhány hét alatt el fog készülni munkájával

és az őszi parlamentári szesszió első napjaiban már a kamara elé fogják terjeszteni a Garoflid-féle szesz-törvény revíziójáról szóló törvényjavaslatokat. Ugyanakkor a pénzügyminiszterium szigorú utasítást küldött a pénzügyi inspektorátusokhoz, hogy a szeszgyárak működését fokozottabb kontrol alá helyezték és az ugynevezett feketeszesz ellen a legkiméletlenebbül járjanak el.

Acordul forțat este mai convenabil, decât falimentul

Lecția, pe care o oferă falimentul Băncilor Economice Unite

Creditorii Băncilor Economice Unite, au avut o consfătuire zilele aceste în Cluj, la Camera de Comerț, din inițiativa unui avocat, în legătură cu bilanțul semestrial prezentat Tribunalului.

Din bilanțul semestrial prezentat s'a constatat că

creditorii nu vor avea ocazie să primească vr'un ban

după ce se va încheia procedura falimentului.

Constatarea nu este cam ireală, dacă ne gândim, că

din falimente nici în trecut nu au avut creditorii avantajii,

ci numai curatorii masei de faliment.

Lichidarea averii Băncilor Economice Unite acuma este în curs, dar din rezultatul de până acuma se poate constata, că lucrările vor mai continua cam un an, în decursul căruia

spesele se vor spori atât de considerabil încât creditorii nu le va mai rămânea nimic

din sumele, pe cari le au la banca ajunsă în faliment.

Din bilanțul semestrial prezentat Tribunalului, de altfel reiese, că

până în prezents'au realizat numai 5.864.664'12 lei, pe când s'au cheltuit 2.569.539'61 lei,

iar când pasivele se cifrează la 85.295.854 lei, activele numai la 15.349.857 lei. Dacă avem în vedere spesele de până acuma, deci ușor putem înțelege, că creditorii nu vor putea primi nimic din prefensiunile lor.

În bilanțul prezentat se evidențiază, că din imobile s'au realizat 4.544.412 lei, pentru cari s'au spesat 1.412'84 lei, iar

din mobile s'au incasat 904.326 lei, pentru care s'au spesat 1.003.762 lei

deci mai mult, decât s'a incasat.

Minele s'au valorizat cu 341.449 lei, pentru cari s'au spesat 65.715 lei, iar moșia din Mono cu 74.275 lei, pentru care s'au spesat 87.271 lei, deci de asemenea mai mult.

La spesele de 2.562.559 lei, este evidențiat și o pretențiune a Statului în suma de 1.120.000 lei, împreună cu o restanță de impozit, care se cifrează la 286.900 lei. Spesele de notariat public se cifrează la 480.000 lei, cari s'au achitat până acuma.

Dintre acțiunile de lombard

și din alte procese 90% au fost refuzate

în defavoarea creditorilor. Deci situația pentru creditori este cu totul defavorabilă, încât toți creditorii pot să constate că cerând să se aplice procedura de faliment debitorilor, se păgubesc pe ei însuși.

Alaptókét emel a Lomási Erdőipari Részvénytársaság

Harmincszázalékos rentabilitásról számol be a Lomási Erdőipari Rt. 1928. évi mérlege

A Lomási Erdőipari Rt. június 11-én tartja Aradon rendes évi közgyűlését. A közgyűlés alkalmával az igazgatóság terjedelmes beszámolót készített, amely nemcsak a vállalat, hanem az egész ország faiparának múlt évi prosperitására vet fényt. Az igazgatósági jelentés kihangsúlyozza, hogy a változatlanul tartó gazdasági krízis a fatermelést és faipart rendkívül súlyosan érintette. Ehhez hozzájárult még az is, hogy

a fakivétel sem alakult a várt arányban és nem járt a remélt eredményel.

Az érdekeltek által megindított akció a prohibitív exportvámok eltörlésére, nem járt eredménnyel. Ugyanis a kormány által életbeléptetett, leszállított tarifa jelentéktelen. Ez is egyik oka annak, hogy a román faexport nem folytatható eredményes versenyt a külföldi piacon. A jelentés foglalkozik továbbá a CFR. elleni panaszokkal.

A Lomási Erdőipari Rt. az elmúlt év folyamán több tranzakciót bonyolított le. Egy szatmári fűrészgyárral gyarapodott vállalatának száma. Ez a fűrészgyár a *Ferestreal cu Aburi din Sătmar* és a lugosi *Ferestreal Fabricii de Calapoade* érdekeltisége volt, ezenkívül bérbevette a

vállalat a zernesti szövetkezeti fűrészgyárat is.

Az igazgatóság előterjesztést tesz a közgyűlésen

az alaptökének 15 millió lejre való felemelésére.

A vállalat összes érdekeltiségei, az Uzinele S. A. Forestiere din Galoia Muresului, a Moroeni vállalat stb. kedvező eredményeket értek el.

A Lomási Erdőipari Rt. mérlegében 3.262.204'80 lej nyereséget mutat ki, amelyből 10 százalékot fordítanak a tartalékok növelésére (326.220'48), 10 százalékot a vezetőség dotálására (326.220'48), 3 százalékot a tisztviselők renumerációjára (97.866'—), marad 2.511.897'70 lej, amelyhez hozzájön 216.615.01 lej, mint az 1927. évi nyereség-áthozatal, vagyis összesen 2.728.512'71 lej, amelyből 900.000 lej és 573.770'52 lej tartalékok növelésére, 500.000'— lej a tisztviselői alapra fordítatik, A XVII. számú cuponok beváltására (30 százalék) 1.350.000'— lej, összesen 2.423.749'52 lej a fenmaradó 304'733'19 lej átvitetik a következő évre.

A fentiekből kiténik, hogy a Lomási Erdőipari Részvénytársaságnak a dekonjunkturális viszonyok ellenére kitűnő üzleti eredménye volt és a részvények dotálására 30 százalékos osztalékokat fordíthat.

Toate tarifele C. F. R. vor fi modificate

Ministerul de Comunicații a hotărât ca o comisiunea ad-hoc să studieze, modificarea radicală a tuturor tarifelor de mărfuri și călători pe căile ferate.

Se pare că guvernul hotărând o radicală revizuire a tarifelor căilor ferate, intenționează să le coordoneze cu noul regim vamal și cu eventualele modificări ale legii de încurajare a industriei naționale. Ministerul de Industrie și Comerț este în posesiunea unor importante referate ale comercialului căilor ferate, referate cu care se dovedește că în forma actuală a reducerilor de 45, 30 și 25 la sută, care sunt aplicate industriilor naționale, statul înregistrează pagube anuale de zeci de milioane și că în consecință se impune o neîntârziată revizuire a tuturor avantajilor acordate industriei naționale și înlăturarea multor din aceste industrii parazitare.

În legătură cu hotărârea guvernului pentru aceste importante modificări, direcțiunea

serviciului comercial c. f. r. a fixat pentru zilele de 18 și 19 Iunie o mare conferință internațională la București, cu scopul întocmirii unor tarife excepționale de tranzit, care vor putea determina traficul mărfurilor din țările nordice, din vestul Europei și din Europa Centrală, prin România spre Orient.

Noua politică tarifară spre care merg relațiile noastre economice va determina o serie de sacrificii importante din partea statului, prin tarife excepționale reduse la minimum posibil pentru tot soiul de mărfuri.

Este probabil ca noul tarif intern, modificat, să fie aplicat din toamnă. Până atunci se vor fi realizat o serie de importante convențiuni economice, la Varșovia, în Iunie, cu polonezii și la conferința economică a Micii Antante la Bled, sau la Praga, în Septembrie, cu Cehoslovacia și Jugoslavia.

Blank Aristid nyilatkozata a Szana-koncern helyzetéről és a Temesvári Bank új vezetőségéről

"Minden marad a régiben, folytatjuk a Szana Zsigmond művét" — mondotta Blank Aristid

Blank Aristid, a Marmarosch-Blank vezérigazgatója, Románia közgazdasági életének egyik legtekintélyesebb tagja, a napokban Temesváron járt és Szana Zsigmond halálával kapcsolatban a következő nyilatkozatot adta a sajtónak:

— Rendes körülmények között ebben a hónapban nem jöttem volna Temesvárra, sajnos azonban ez a nagyon szomorú esemény arra késztetett, hogy utirányomat megváltoztassam. Elsősorban azért, mert Szana vezérigazgatóhoz szoros barátság fűzött, úgyhogy lehetetlennek tartottam részvételemet a családnak csak távirat utján tolmácsolni és nem fehérettem azt sem, hogy Temesvárra való érkezésemmel a temetés napjáig várjak. Másrészt őszintén ki kell jelentenem, hogy *koncernünkkel szemben kötelességérzetem volt, amely engem idehozott.*

Erre vonatkozólag igen boldog voltam annak láttára, hogy az Angol-Magyar Bank épp úgy gondolkodik, mint a brüsszeli Lambert-bankház és valamennyien nagyon szerették volna tudni, hogy egy ilyen erőpróbát — sajnos szomorú erőpróbát az intézet hogyan áll ki. Természetesen mi mindig tudtuk, hogy a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság elsőrendű intézet, most világlik ki azonban, hogy

Szana műve még nagyszerűbb, amint azt nekünk mindig mondta

Eppen ott, hol más emberek értékükkel kérkednek, Szana szerény volt.

Nincs másról szó, mint Szana művét tovább vezetni.

— Azt mondták nekem, hogy felmerült egy kérdés, amelyet azonban nem igen tudtam megérteni. Azt mondják ugyanis: mi lesz most? Mit jelent sen ez, amikor itt nincs másról szó, mint Szana művét tovább vezetni, abban az értelemben, ahogyan felépítette és az irányelveket is úgy írta elő, hogy mi a mai igen derék vezetőséggel, amely az ő szellemében nevelkedett fel és általa nyert oktatást, az üzleteket tovább vezethetjük. Az igazgatótanács célzatait megelőzni, vagy ma már arra gondolni, hogy Szana egy nap legalább részben helyettesíteni kell, ma a kegyelet-sértés kérdése volna, amelyet sem üzleti, még kevésbé erkölcsi okokból felvetni nem szabad.

— Ha tehát az üzlettárs nagyon örült a tapasztaltakon, mégis szeretnék egy emberi vonatkozásra rámutatni, amely engem különösen mélyen érintett. Hogy ugyanis egy ilyen ember eltávozásával — hiszen „homme hors serie” volt — műve nem ingott meg: hogy *a közönségnél a bizonytalanság legkisebb jele sem mutatkozott.*

Ez az üzletember részére mindezenre örvendetes, az örökké szomorú mégis abban van, hogy a mű nagyobb, mint az egyén maga, akit nemcsak túlélt, hanem előtérbe is lép.

— *Vajjon mindenütt, ahol Vezérigazgató ur Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságot említ, a bank érdekkörébe tartozó vállalatokról is szó van?*

— Természetesen, sőt kérem hangsúlyozni, hogy a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság alatt az egész koncern érttem.

Arra a kérdésre, hogy mit határozott a bizottsági ülés, Blank így felelt:

Mindenki a helyén marad.

— Minden marad a régiben, mindenki a helyén marad. Az ügyeket bárom ur vezeti: ifj. Szana Zsigmond, Schiller Gyula és Rasch Dezső, de a tulajdonképeni referens a fiatal

Szana Zsigmond igazgató. A bank és a vállalatok vezetése biztosítva van, a bankárok szeméi — itt Blank Aristid önmagát is értette — a nemzetközi pénzügyi helyzeten csüngenek, amelyek alakulásától sok függ. Az a kérdés, hogy a német birodalmi jegybank, hogy intézi el dolgát Párisban és Newyorkban lesz-e krach, mely tisztulási folyamatot jelentene és megindítaná a kölcsönök utját.

Blank Aristid ezután kijelentette, hogy a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság betétei Szana halála után emelkedtek. Ez a jele, hogy a mű nagyobb, mint alkotója. Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a temesvári piacról, így szólt:

— Neveltséges és abnormális: ez az egyedüli piac, hol pénzt 11 százalékkért kínálnak fel, de betétekért 12 százalékkot adnak. Ez egészségtelen konkurrenciát jelent, mert lehetetlenség, hogy a német és bányai piac között mindössze egy fél százalék legyen a különbség. Bukarestben sokszor nevetnek ezen a helyzeten, amely — az igazság kedvéért meg kell jegyezni — a többi erdélyi városokban is érezhető.

Di Aristide Blank despre situația conzernului Szana și noua conducere a Băncii Timișoarei

Nu se schimbă nimic și se continuă opera directorului Szana

Di. Aristide Blank, directorul general al Băncii Marmarosch Blank & Co. a făcut importante declarațiuni în legătură cu moartea directorului Szana Sigismund, precizând următoarele:

„O chemare profesională m'a adus aci. În privința aceasta am fost fericit să pot consta că atât Banca Britanico-Ungară, Casa Scholler, Viena-Zurich, cât și Banca Lambert-Rothschild gândesc la fel ca și Banca Blank, și că toate au fost doritoare

să vadă cum banca defunctului Szana a știut să reziste unei încercări ca acea de față.

Am știut totdeauna că Banca Timișoarei este un institut de prim ordin, acum însă s'a dovedit că opera lui Szana este mai mare decât ne-o spunea el și decât ne-o puteam închipui noi.

Mi s'a afirmat că s'a pus aci o chestiune pe care eu n'o prea înțeleg.

Se întreba anume, lumea, ce se va întâmpla acum, după

moartea lui Szana. Or,

nu se poate face nimic altceva decât a continua opera lui Szana în sensul în care aceasta a fost clădită de el;

directivele lui au fost atât de precise, încât afacerile pot fi conduse mai departe cu direcțiunea de astăzi, foarte capabilă, crescută și instruită de el.

Nu va fi prin urmare nevoie de nici un fel de schimbare; de altminterlea, a anticipa asupra dispozițiilor consiliului de administrație sau a crede astăzi că s'ar putea înlocui într-o zi, și numai în parte, un Szana, ar însemna, după mine, a impieta asupra memoriei lui, ceea ce nu e admisibil nici din punctul de vedere al afacerilor, nici din punct de vedere etic.

Dar n'am venit aci numai ca șeful unei grupări bancare, cu răspunderi mari economice. Am vrut să văd și reacțiunea mulțimei față de o dispariție atât de neașteptată și plină de consecințe posibile și am vrut să mă conving personal câtă încredere are marele public în edificiul construit de Szana. Ca asociat,

am avut satisfacția să văd o liniște, o continuitate, lipsa oricărui val de nesiguranță;

ca om, am avut o profundă impresie de jale. Nici prin moartea unui asemenea om un „homme hors série”, ar zice francezii — nu se schimbă nimic în mersul lucrurilor, atunci când opera e solidă, înrădăcinată, îndrăznesc chiar să spun mai mare decât omul însuși.

Intristat, dar liniștit, pot pleca de aci și spune, ca altă dată un ilustru om public după un atentat neizbutit — căci moartea lui Szana a fost un asemenea atentat neizbutit la existența operei sale: „La séance continue”.

Citiți „Lemnul”

Uzinele de Fier și Dumeniile din Reșița S. A.

Capital Social Lei 750,000.000. București, Str. Povernei 2.

Fier de comerț, Grinzi I și U, Fier fasonat. Table groase și mijlocii. Sini și material mărunt pentru ecartament normal și îngust. Schimbători, macazuri, incrușări, poduri și alte construcții de fier, plăci turnate, vagonete, piese de vagoane. Osii, Bandaje, Roți din oțel turnat. Perechi de roți complete Locomotive pentru ecartament normal și în ust. Materiale turnate din oțel și fontă, piese forjate, Buloane, Suruburi, Nituri, etc., etc.

Electro-moșoare, D namuri, Generatoare, Transformatoare, instalațiuni complete de centrale electrice, industriale și comunale, electricități de orase, Echipament electric pentru industria petroliferă. Atelier de construcțiune pentru aparate și unelte de sondej. Armament și munițiuni. Pluguri și alte unelie agricole. Nicovale, Lopeți. Sape etc. Mine, Fabriци și Domenii la: Reșița, Anina, Bocșa, Oravița, etc.

Pentru fier laminat și mașini agricole reprezentanță!

Societate Comercială Metalurgică,
S. A.

„S O C O M E T”

București, Calea Victoriei No. 51.

Adresa Telegrafică: „S O C O M E T U L”

TELEFON: 50-61.

TELEFON: 47-24.

Megjelent a szeszgyártás szigorú ellenőrzéséről szóló kormányrendelet

A rendelet több pontja ellentétben áll a törvénnyel

Megírtuk, hogy a pénzügyminisztérium fokozott ellenőrzést akar életbe léptetni a szesztermelés adóinak beszedésében. Az erre vonatkozó rendelet már meg is jelent a hivatalos lap június 1-i számában. A rendelkezés 11 szakaszból áll.

Az első szakasz a szesztermelés ellenőrző közegeiről szól.

A szesztermelés ellenőrzését minden megyében az adminisztrátor és az alája rendelt ellenőrök végzik. A következő ellenőrzési fórum a főbb megye fölött működő területi inspektor s végül a főinspektor. A megyei inspektornak minden hónapban meg kell látniok és felül kell vizsgálniok a szeszgyárakat és egyáltalában mindazokat az üzemeket, amelyeknek szeszilleték szempontjából az államhoz közik van. A következő szakasz

a gabonaszesztermelők és a borszeszgyárak

ügyével foglalkozik. Hangsúlyozza, hogy a borszeszgyáraknak csakis borszeszt szabad gyártaniok, bort, pálinkát ellenben nem. A kazántulajdonosoknak pedig, akik akár saját terméküket, akár más által termelt anyagot dolgoznak fel, csakis harmincfokos pálinkát szabad főzniök.

Tilos a kazánokon olyan átalakításokat végrehajtani, amelyek harmincszázalékos szesznel finomabb szesztermékek termelésére teszik alkalmassá. A harmadik szakasz

a rum, likőr és konyakgyárakra vonatkozólag

intézkedik. Érdekes, hogy amíg eddig a likörgyáraknak meg volt tiltva a desztilláló készülékek tartása, most a rendelkezés egyik része a likörgyárakkal kapcsolatban újból desztillálókról beszél. Az ellenőröknek minden hónapban vizsgálatot kell tartaniok ezekben a gyárakban és meg kell állapítaniok a termelt és eladott mennyiségeket.

Az ecetgyárakról intézkedik

a rendelet negyedik szakasza. Elrendeli, hogy az ecetgyáraknak ezután csak nagyban szabad eladniok a gyártott ecetet, pontos eladási jegyzékek és kimutatások vezetése mellett. Azoknak, akik szeszgyártással foglalkoznak, nem lehet ecetgyárak. Új ecetgyárak felállítására csak teljesen megbízható egyéneknek adnak ki engedélyt s az illetőknek biztosítékot kell letenniök a minisztériumban, amellyel garantálják, hogy csupán a rendelkezéseknek megfelelően fogják vezetni üzemüket. A következő szakasz

a szesz denaturalizálásáról szól

és hasonló intézkedéseket tartalmaz azokra vonatkozólag, akik denaturalizált szesz gyári felhasználásával foglalkoznak.

A hatodik szakasz elrendeli, hogy minden község, illetőleg minden jegyzőség vezessen pontos kimutatást arról, hogy az illetők mit és mennyit termeltek és hogy a gyártott szeszt hogyan értékesítették. A rendelet a jegyzékek vezetéséről a jegyzőket és a községi adószedőket teszi személyesen felelőssé. A hatodik szakasz meg lehetőségen

megnehezíti a szeszraktarak kezelési módját,

mivel pontos forgalmijegy kiállítását követeli minden szeszkiadásról s az adatok pontoságáért újból személy szerint felelőssé teszi az illető tisztvi-

selőt. A szeszszállításokról rendelkező szakasz hangsúlyozza, hogy a szállítások ellenőrzésével megbízott közegeket nem szabad irodákban, hatáskörükön kívül felhasználni. A tizedik szakasz a szeszgyári ellenőrökről intézkedik. Az illetőknek

nem szabad a gyárból a termelés ideje alatt eltávolozniok

s egy ellenőr legfeljebb egy évig lehet ugyanannál a gyárnál. A tizenegyedik szakasz a forgalmi jegyek szigorú verifikálását írja elő.

Érdekes, hogy a rendelkezés egyik-másik pontja ellentétben van az idevonatkozó törvényekkel. Ilyen a borszeszgyárosokra vonatkozó intézkedés, valamint az is, hogy a kazántulajdonosoknak csupán harmincfokos pálinkát szabad készíteniök, mivel a törvény megengedi a konyak készítését is.

Inlesnirea vânzărilor de automobile

Consiliul legislativ va înlocui, în cursul săptămânii viitoare, un proiect de lege referitor la vânzările de automobile.

Se știe că acum cele mai

multe automobile și autotractoare se vând pe credit

și negustorii întâmpină mari dificultăți cu urmărirea debitorilor cari înstreinează autovehiculele, cumpărate sub forma unui contract de gaj.

Scopul, acestui proiect de lege este păstrarea privilegiului vânzătorului de automobile când face vânzări în rate.

Noul proiect de lege va prevedea, între altele,

înființarea unui registru

de automobile,

un fel de cadastru care va fi învitat la Tribunalul de Comerț. Aci se vor trece toate vehiculele după ce se va face dovada înscrierii la biroul circulației.

O altă dispoziție va mai prevedea

asigurarea vânzătorului pentru restul creanței

urmând ca prima de asigurare să fie plătită de cumpărătorii.

Aceasta pentru cazurile când auto-vehiculele ar fi distruse printr'un accident.

Consiliul legislativ va ține seama, la redactarea acestui proiect de lege, de dispozițiile legilor similare italiene și americane.

A Banca Generala a Județului Arad alaptőkeemelésé

Megírtuk, hogy a Banca Timișiana nagyobb részvényerdekeltiséget vállalt a Banca Generala a Județului Arad alaptőkeemelésénél és ennek következtében az aradmegyei pénztintézet igazgatóságába cooptálta: Pant. M. Sîtescu igazgatót, I. Frejilt, dr. Lucian Georgevici, Titu Opreat és Butoescu mérnököt a Timișiana Bank részéről. Az aradmegyei intézet alaptőkéjének további felemelése során az intézetnél érdekelt-

séget fognak vállalni a Banca Generala a Țării Românești București és a Banca Românei Craiova. Az intézet az alaptőkeemeléssel kapcsolatos tranzakciók révén hatalmas hátvédet szerzett magának, úgy hogy az eddiginél is nagyobb prosperitást fejthet ki a piacon. A Banca Generala a Județului Arad ügyvezető igazgatója továbbra is Grigorie Romănescu marad, akinek érdeméhez fűződik a bank eddigi fejlődése is.

Két nagy bukaresti cég fizetésképtelensége

A fővárosban újabb két nagy cég kért moratóriumot. Az első a Banca Romana de Financiară, a Centrala Bankilor de Provintă jogutódja, mely 25 millió alaptőkével alakult meg és működése mindig a legnagyobb rendben és tisztességes alapon folyt. Csődbejutásának oka a temesvári Frotta-képeretgyár, valamint a bukaresti Autóimport-cég fizetésképtelensége, mely annyira megrendítette a kis intézet alapját, hogy mora-

tóriumot kért maga ellen. A bankbetétek összege mintegy 11 millió 650.000 lej lesznek ki. Az intézet aktívája 63 millió, passzívája pedig 42 millió lej.

A második cég az A. & B. Hebermann közkereseti társaság, amely egyike Bukarest legnagyobb cipőüzleteinek, 29 millió 525.000 lej aktívával szemben 24 millió 370.000 lej passzívája van. A céget a Romcomit kergette állítólag ebbe a

súlyos helyzetbe, amennyiben megszorította a fizetés tekintetében és így válság elé jutatta az üzletet.

Intreprinderi noi și urcări de capitaluri

„Increderea“, institut de credit comercial din Oradea, funcționare cu un capital de 500.000 lei.

„Cassa de Păstrare“, societate anonimă din Buziaș, sporire de capital dela 100.000 lei la 1 milion lei.

„Sebeșana“, banca populară, societate anonimă din Sebeș-Alba, sporire de capital dela 2 milioane lei la 10 milioane lei.

„Banca Populară Brașoveană“, societate anonimă din Brașov, sporire de capital dela 15 milioane lei la 60 milioane lei.

„Automobilia“, societate anonimă, întreprindere pentru desfacerea de automobile și articole tehnice din Oradea, funcționare.

„Venus“, societate anonimă, fabrică de piepteni și articole de bijuterie de păr din Cluj, funcționare.

„Prima Industrie Textilă“, societate pe acțiuni din Timișoara, sporire de capital dela cinci milioane lei la cinci spre zece milioane.

Societatea forestieră „Dobrinul“ se mută la Arad

Dl. Gr. Romanescu directorul Băncii Generale a Județului Arad a fost cooptat în consiliul de administrație și numit administrator delegat al marelui întreprinderi forestiere „Dobrinul“ proprietatea Băncii Timișane al cărei sediu a fost mutat dela Ștei (jud. Bihor) la Arad, în localul Băncii Generale a Județului Arad. În consiliul de administrație urmează să fie cooptați dnii Pantelimon M. Sîtescu, director general și Lucian Georgevici.

Az aradi Goldschmidt-bankház részvénytársasággá alakult

Goldschmidt Sándor ismert aradi bankház a közeljövőben részvénytársasággá alakul át. Goldschmidt Bucureștiben már megkapta az erre vonatkozó működési engedélyt a pénzügyminisztériumtól. Az új részvénytársaság tíz millió lej alaptőkével alakul meg és csatládji jelleggel fog birni, mert a részvények mind a Goldschmidt-család birtokában maradnak.

Aradra helyezte székhelyét a „Dobrinul“ Faipari Rt.

A „Dobrinul“ Faipari Rt. Aradra helyezte székhelyét. A vállalat, amely a Timișiana érdekeltiségéhez tartozik, nemrégiben igazgatóságába választotta G. L. Romănescut, a Banca Generala a Județului Arad igazgatóját. Az igazgatóságba cooptálják továbbá Pant. M. Sîtescu vezérigazgatót és Lucian Gheorghevici. A vállalat előbbi székhelye Ștei (Bihar megye) lesz.

A technikai fejlődés ássa meg a sírját a bőrriparnak

Sebestyén János, az Első Besztercei Bőrgyár Rt. igazgatója a bőrtermelés kríziséről

Az általános gazdasági krízis a bőrripart sem kímélte meg. A bőr első érdekeltje a mezőgazda, az állattenyésztő rossz viszonyok között él s ez kedvezőtlenül hat ki a bőrriparra. Az Ardealul Economic munkatársa beszélgetést folytatott Sebestyén János igazgatóval, az Első Besztercei Bőrgyár Rt. vezetőjével, aki az alábbiakat mondotta a bőrripar helyzetéről:

— A bőrtermelés a huszfévente szoros viszonyban áll. A szarvasmarhák jó értékesítése csak úgy rentabilis, ha azokat hizott állapotban szállítják ki külföldre. De a szállítással az értékes nyersbőr is kikerül az országból. A kivitel nem mindig hasznosított vállalkozás és ez helytelen gazdasági politikánkon mulik. Ha nincs értékesítési lehetőség, nincs ami az állattenyésztőt nemes faj tenyésztésére serkentse és jobb hustermelésre sarkallja. Vágásra csak silány állatok kerülnek s ezeknek bőre gyenge minőségű.

Románia nyersbőrtermeléséhez igen sok szó fér. A bőrök gyöngye kezelése erősen befolyásolja a bőrripar. A tímár és bőrgyáripar nehéz helyzetét súlyosbítja az a körülmény, hogy

a nyersbőrt készpénzzel kell fizetnie,

sőt gyakran arra előleget adnia. Egész évi cserszükségletét egyszerre kell, hogy beszerezni. A gyártás alatt a bőr nagy kockázatnak van kitéve. A munkában eltöltött idő, a huzamosabb ideig raktáron való tartás, a kamatnélküli hosszú kihitelezés mind olyan terhek, amelyek az eladátnál bekalkulálni majdnem lehetetlenség.

— A bőrkereskedelmet tönkretette a messzemenő kihitelezés. A könnyelmű hiteligenbevétel magával rántotta a lábbeli készítő ipart is. A lábbeli készítő iparos mindig csak tartozik, adósságát nem törleszti, mert ami kevés munkája akad, abból életét tengeti. A sokat támadott cipőgyáraknak sem fényes a helyzetük.

Nagy apparátussal dolgozó üzemek még nagyobb nehézségeknek vannak kitéve.

Gyártmányuk konjunkturának, divatnak van alávetve. Emiatt állott és divatját mult áruikat gyakran kénytelenek potomon kiárusítani.

— A bőrripar krízisének második fő oka a technikai krízis. A bőrt helyettesítő és potló anyagok a bőrripar exisztenciáját legkomolyabban veszélyeztetik. A bőryanag nem csupán a lábbelit készítő iparban, de a technikai iparban is kezd háttérbe szorulni. A bőrtömítést több más anyag helyettesíti. A géphajtó szijjakat részben növényi rostszövet, acélszallag, vagy láncc pótolják. Az erőátvitelknél az elektromos-

ság a közvetlen kapcsolat juttatja érvényre, ami a hajtószijjakat előbb, vagy utóbb teljesen ki fogják küszöbölni.

— A szijgyártó ipar szintén hanyatlóban van. A lófogatok helyét a gépkocsik foglalták el. Az automobil üléseket nem bőr fedi, hanem viaszkos vászon, vagy szövet. A hadseregnél a

Amânarea achităreii ordonanțelor C. F. R. din 1927 și 1928

Directiunea generală a căilor ferate mai are de achitat datorii de

un miliard 42 milioane lei,

din ordonanțele emise în cursul anilor 1927 și 1928 și neachitate până în prezent.

O sumă egală acestor datorii — în urma unei recente convențiuni încheiate între Stat și administrația drumului de fier — trebuie vărsată de către Ministerul de Finanțe casierei centrale a căilor ferate.

Cu acești bani ar fi urmat să se stingă complet ultimele datorii ale Căilor Ferate Române.

lovasságnak, mindinkább kevesebb szerepe jut és így a nyerges ipar is visszafejlődik. A bőröndös ipart tönkre teszi a potanyagokból gyárilag előállított kofferek forgalomba hozatala.

— A bőrkereskedés, ma még meglehetősen fejletlen. De nincs kizárva, hogy a kereskedés problémájának teljes megoldásával a műbőr előállítása is be fog következni. A haladás ellen gátat nem lehet emelni.

A bőrripar hovatovább veszít jelentőségéből és vele együtt halálra van ítélve az egész bőrkereskedés.

Zilele trecute a intervenit un fapt care a schimbat aranjamentul intervenit între căile ferate și Stat.

Ministerul de Finanțe a încunostiintat directiunea generală a căilor ferate că pentru un moment

se află în imposibilitate de a-i vărsa suma de 1 miliard 42 milioane lei

cu care urmau a fi achitate toți creditorii C. F. R.

În fața acestei noi situații, directiunea generală C. F. R. s'a văzut obligată a dispune că plata tuturor ordonanțelor din din anii 1927 și 1928 să se amâne fără termen.

TEXTILPIAC

Mit vár a textilkereskedelem a vámtarifa reviziójától

Hangzatos hirdetésekkel csábítják a romániai vevőket a budapesti szakmai kereskedők

A textil iparban a helyzet változatlanul rossz. Nagyon befolyásolja a piacot a rossz időjárás is és magától értetődően az állandóan súlyos gazdasági helyzet, amit legjobban a pénzkrisis jellemez. Eladni az ország határain belül jóformán csak belföldi árut lehet, a külföldi árura olyan nagy a vám, hogy annak behozatalától a nagykereskedők elállnak. Ez természetesen nemcsak azt jelenti, hogy a belföldön készült textil cikkek könnyen találhatnak piacra, hanem az ország tehetősebb lakosai sokat utaznak külföldre és ott szerzik be elsőrendű áruszükségletüket. Így azután többé-kevésbé

a csempészet révén jut külföldi áruhoz az ország.

A mai rossz helyzeten egyedül a jó termés segíthet. Ebben a pillanatban a piac még mindig a tavalyi gyenge termés hatása alatt áll. Érdekes megemlíteni, hogy a külföld a rettenetesen magas vámok ellenére is annyira versenyképes a belföldi áruval szemben, hogy képviselői megengedhetik már maguknak a romániai lapokban való reklámhirdetések elhelyezését. Így például egy budapesti cég legutóbb lapjainkban elhelyezett hatalmas hirdetéseire közönségünk valóságosan versenyt utazott fel a magyar fővárosba, ahol naponra az illető cég kirakatai előtt hosszú sorok állnak várakozva az üzletbe való bebocsátásra. A budapesti hirdetésekre, melyek bizonyos értékben való vásár-

lásnál a vasúti díjat megtéríti, ezekre a hirdetésekre

még ma is hatalmas tömegek özönlenek az ország minden részéből Budapestre,

Az óriási forgalomra nézve jellemző, hogy a nagy pesti cégeknek az áruháza ugyszólván napok alatt kimerült és repülőgépekkel voltak kénytelenek Bécsből textiláru magukkal hozni, hogy a vidékről és a szomszédos országokból érkező közönség vásárlóéhségét kielégíthessék.

Az árakkal nálunk már jobban lemenni nem lehet s azok meglehetősen stabilak. Műselyemcikkekben van kereslet. Sajnos, a belföldön gyártott műselyem minőségre nézve még nagyon sok kívánni valót hagy maga mögött, viszont a külföldi selyem megvásároltan oly drága, hogy szó sem lehet selyemszükségletünknek külföldi fedezéséről. Így aztán

a belföldi műselyem is elég jó keresletet örvend.

A külföldön és belföldön készült műselyemre jellemző, hogy amíg külföldön egy méter elsőrangú selyem 1—1.20 frankba kerül, addig a belföldön készült rossz minőség ára 116 lej.

Nagy kereslet van a foulard-selyemben is, amit ma már nálunk igen jól tudnak elkészíteni. Ennek az ára is azonban négyszerese a külföldieknek.

A belföldi textiltiacon az üzlet kizárólag résztulajánosságra bonyolódik le.

A nagykereskedők rá vannak kényszerítve a bankokra, hogy azoktól hatalmas hiteletet vegyenek igénybe és fizetik a rendkívül súlyos kamatokat. Helyzetük egyáltalában nem irigylésreméltó, ha meggondoljuk, hogy ezen terhek vállalásán túl még a kolosszális adókat is fizetniük kell. Sajnos, ezidőszereint még nem mutatkozik kibontakozás a helyzet javulása felé.

A textilkereskedelem nagyon sokat vár a most készülő vámtarifareviziótól, mert reméli, hogy az belátó lesz és különösen selyemcikkek tekintetében végre lehetővé teszi majd a behozatalt.

Congresul librarilor și papetarilor

Congresul va avea loc în 9 I. c. în Cluj

Librării și papetării și-au convocat un congres pe ziua de 9 I. c. în Cluj, căutând să-și desbată doleanțele și remediarea inconvenientelor, ce înregistrează în branșa lor.

Congresul, care va avea loc la Camera de Comerț și Industrie, va desbata și problema dezvoltării comerțului de cărți căutând modalități pentru intensificarea lansării broșurilor și produselor din branșa papetarilor și librarilor.

Ne fogadjon el mást „Mira” légyfogó a legjobb!

Autonomia P. T. T.

Urcarea taxei telefoanelor și coletelor postale

Lucrările proiectului reorganizării P. T. T. s'au încheiat zilele aceste, aducându-se totodată și înviri prin acest proiect, care asigură o largă autonomie P. T. T.

În noul proiect s'au introdus și importante urcări de taxe postale. Între altele taxa pentru cărți didactice, cataloage etc. s'a majorat dela 0'30 la 0'50 lei.

Dl. Samoil directorul Secției de Studii a P. T. T. precizează, chestia refetelor telefonice și

urcarea taxei abonamentelor și convorbirilor telefonice

menținând patru categorii, dintre cari la categoria doua taxa a fost fixată la 3900 lei.

Pentru bănci taxa abonamentului s'a stabilit la 16.000 lei.

iar pentru cluburile, unde se joacă și cărți, la 40.000 lei.

În viitor, poșta va fi înzestrată cu contoare cari vor mar-

ca convorbirile și după numărul convorbirilor se vor taxa abonatii.

Taxa pentru instalarea posturilor suplimentare se reduce cu 15 și 10 la sută.

Mutarea unui post telefonic a fost redusă dela 3000 lei la 2000 lei.

Taxa ceziunilor a fost redusă la 500 lei.

Pentru avizele prin telefon se cere fixarea unei taxe fixe, care urmează să fie fixate ulterior.

Convorbirile din județ rămân cu aceeași taxă.

Pentru convorbirile de 100 km

se va percepe 60 lei iar pentru fiecare sută de klm. în plus, se va mai percepe încă 20 lei,

maximul taxei fiind 120 lei. Convorbirile urgente vor fi taxate triplu.

Telegramele rămân nemodificate iar taxa telegramelor telefonate se urcă dela 5 lei la 10 lei. Telegramele de presă se bucură de o reducere de 50 la sută.

Dl. G. Jurissa, conducătorul Societății de Electricitate Belgo-Italiană despre electrificarea României

Un program de muncă de zece ani — Pe lângă capital strein, va fi cointerestat și capital indigen în electrificare

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat primul chestia electrificării țării.

Electrificarea a fost încredințată pentru studiere societății Belgo-Italiană de Electricitate, care a și trimis ingineri specialiști, ca să studieze în România problema electrificării țării.

În Ardeal, a studiat problema dl. Ing. Jurissa, care, amintindu-ne, că a venit din încredințarea consorțiului „Compagnie Italo-Belge pour l'Entreprise d'Electricité”, ne-a declarat următoarele în legătură cu electrificarea:

Societatea noastră, după examinările întreprinse aici, a constatat, că

în Ardeal sunt imense energii hidraulice neexploatare

și o mulțime de mine de cărbuni, cari oferă posibilitate pentru ca să se construiască mai multe centrale electrice în diferite regiuni.

— În Ardeal și Banat, după concepția occidentală,

industria este încă înfașă,

în special din cauza, că energia ce o reclamă, este prea scumpă. Guvernul prin electrificarea țării, caută să contribuie la ieftinirea energiei.

În primul rând va fi electrificat Ardealul și apoi Banatul. Societatea noastră caută să rea-

lizaze electrificarea în parte prin actualele uzinei, pe lângă cele noi, ce se vor construi.

Realizarea planului în decurs de zece ani

— Dacă guvernul va accepta planul, acordându-ne concesiunea necesară, noi vom începe imediat lucrările, după planul făcut, care se poate realiza în scurt timp, având suficientă forță hidraulică în țară.

— În Ardeal și Banat, după ce se vor termina lucrările,

curentul electric va fi cu o sută la sută mai ieftin,

decât acuma.

— Capitolul necesar electrificării va fi oferit de către Societatea Italo-Belgiană, care acum a terminat electrificarea Italiei de Nord, investind mai multe sute milioane de lire în lucrările întreprinse. Societatea are un puternic capital și astfel are posibilitate să supoarte și spelele electrificării României. Dar

este incompatibil să nu se admită și capitalul indigen la electrificare

și din acest principiu pornind, societatea după primirea concesiunii, va alcătui un conzern, în care să figureze și băncile din România la opera electrificării, care oferă o bună rentabilitate capitalului.

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság érdekkörébe tartozó intézetek és vállalatok mélyen megrendülve jelentik elnökük, alelnökük stb.

Szana Zsigmond

vezérigazgató urnak

angol királyi konzul, a Román Csillagrend Parancsnoka, a Román Koronarend Nagykeresztjének tulajdonosa, stb.

közgazdasági életünk kivételes tehetségű vezéralakja váratlanul bekövetkezett elhunytát.

A megboldogult mindent összefogó egyéniség az összes alulírt intézetekre, vállalatokra reányomta az ő energikus nagyvonalúságának bélyegét. Az ő munkabírása, tudása, az ő minden problémát megoldó zseniálitása segített bennünket folytonosan előre. Neve mindenkor összeforrott mindazon vállalattal, amely valaha is a vezetése alatt álló intézet érdekkörébe került.

Emléke mint világitótűz örökké fog élni lelkünkben!

Timișoara-Temesvár, 1929 május 25.

Közgazdasági Bank Rt.
Bánáti Hitelbank Rt.
Első Karánsebesi Takarékpénztár Rt.
Dettai Takarékpénztár, Első Temesvári Szészegető és Finomító Rt.
Temesvári Söröző Rt.
Kandia Rt. Cukorka-, Csokoládé és Konzervművek.
Temesvári Bega Gőzmalom Rt.
Kimmel J. és C. Rt.
Herz Armin Fiat Román Szalámigyár Rt.

Temesvári Telek- és Építő Rt.
„Hercules” Gőztéglagyár Rt.
Gea-Krayer Egyesült Nagydrógéria és Gyógyipari Rt.
„Leda” Vegyitermékek Gyára Rt.
Román Textilművek Rt.
„Dura” Elektrotechnikai és Műszaki Vállalat
„Helicon” Bánáti Nyomda Rt.
„Lumina” Első Román Csillár- és Fémárugyár Rt.
„Balkan” Export-Import Rt.

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély fájdalommal tudatják vezérigazgatójuknak,

Szana Zsigmond

urnak

angol királyi konzul, a Román Csillagrend Parancsnoka, a Román Koronarend Nagykeresztjének tulajdonosa, stb.

folyó hó 24-én Csikágóban történt hirtelen és gyászos elhunytát.

A leghatalmasabb ideálok megvalósítására csodás akaraterővel és kiváló koncepcióval intézetünknek, vállalatainknak apostola volt és alapításaival mindenkor dicsőséget szerzett. **Neve mindenkor összeforrott a Bánság közgazdaságával,** amelynek több mint három évtizedig egyik vezéralakja volt.

A **Temesvári Bank,** amely az elhunytunk alapítása, főműve volt és félreismerhetetlenül magán viseli az ő nagy egyéniségének bélyegét. A legnehezebb időkben, a legsúlyosabb gazdasági viszonyok közepette is az ő céltudatos távolbalátása, egyénisége, akaraterője, biztos kezei irányították az intézetet.

Egy cél vezette: **az intézet felvirágoztatása** és ennek elérésére odaállította példátlan önzetlenséggel egész munkaerejét, minden tudását, energiáját.

Halálával fájdalmas és nehezen pótolható veszteség érte intézetünket, melynek igazgatósága, felügyelőbizottsága, valamint tisztviselőikara soha el nem múló hálás kegyelettel fogja emlékét megőrizni.

Timișoara-Temesvár, 1929 május 25.

Műtőasztalok
Kertibutor Vas és Rézbutor
 elsőrendű kivitelben

Vas és Rézbutorgyár
 Timișoara, Elizabetin, Piața Bisericei 2.
 Telefon: 18-31.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.
TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
 Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

„CARMEN”

FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA

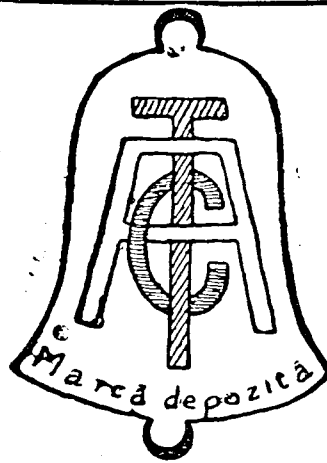
Ajânja noi luxos, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
 Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
 (Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és
 magasfeszültségű anyagok. Mű-
 szerek: Hartmann & Braun.
 Szénkefék: Sächsische Dina-
 mobürstenfabrik, Motorok:
 Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Cu această marcă este prevăzută
 ficcare obiect de argint și lux fa-
 bricat în fabrica

„TACĂMUL” din
 CLUJ.

•••••
 Fineță de 800!

Fabricajile se pot procura în prăvăliile de
 bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii.
 „Tacămul” fabrică de argintării, Cluj,
 Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82
 Adresa telegrafică: „Tacămul”

Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

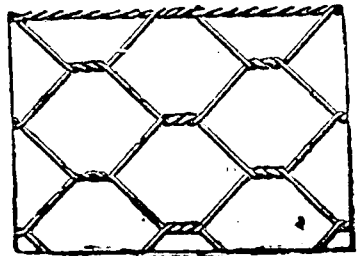
hirdetési árai: /

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
 Szöveg között cm²-

ként — — Lei 15'—

Többi hirdetési ol-
 dalon — — Lei 10'—

Egy garmond sor Lei 80'—

Többszöröcsavart (hatsarkos)
 horganyozott sodronykerítés-
 fonatok, mindenféle sodrony-
 szövetek, horganyozott tűs-
 keshuzal, vas- és rézbutorok,
 sodronyágybetétek a legelő-
 nyösebb árakban beszerez-
 hetők:

Pásztori & Hettmann
Brașov,
 sodronyáru, vas- és rézbutor-
 gyárában.

Gyár: Hátulsó-ucca 66. Tele-
 fon: 481. Mintaraktár: Kórház-
 ucca 32. Telefon: 428.

Citiți
„Lemnul”

Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár
 Marosvásárhely és Nagyváradon. — :-

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden banküg-
 yletet legelő-
 nyösebben
 végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
 devizahely.

Betéteket
elfogad

Affiliált intézetek:
 Torda-Aranyos Vármegyei
 Takarékpénztár Rt. Tordán
 Alsófehérvármegyei Gaz-
 dasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyváradon
 megyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen
 Sz.-Keresztúrton, Szászré-
 genyidéken Takarékpénztár és Hitel-
 Rt. Szászrégenben és Nép-
 vári Hitelbank Rt. Szamosújváron

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja
 Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
 Igazgató és felelős szerk.

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak:

[ará pe un an . . .	{	Pentru particulari, comercianți și industriași	1200 lei	Jumătate an {	600 lei
		Pentru bănci și instituțiuni financiare	2000 lei		1200 lei
		Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei		600 lei
		Bankoknak és pénzintézeteknek.	2000 lei		1200 lei
Belföldön egész évre	{	Pentru străinătate	1500 lei.		
		Külföldre			

Annunții — Hirdetések:

Pagina l. a. cm ²	}	20 lei	
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként			
In text			15 lei
Szövegoldal			80 lei
Un sir garmond			
Egy garmond sor			

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA,
COMERT ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social: Satu-Mare.

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Fogalom

a közönség körében az a tisztaság rend és
előzékeny kiszolgálás, melyet

20% engedmény

adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek.

Legolcsóbban

nálunk étkezhet, mert olcsó árainkból külön
kedvezményképpen (P 150-es menüt kivéve)

10 %

engedményt adunk.

Semmi

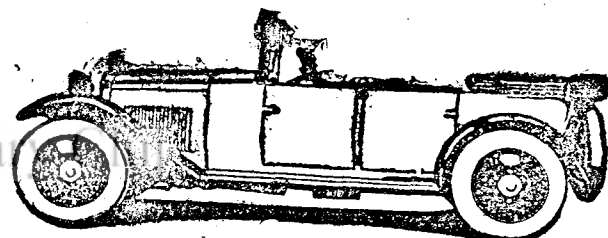
költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor,
mert szemben vagyunk a **Keleti Pályaudvarral**.
Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szálló-
dánkban.

Grand Hotel **PARK** Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10 szám.

Minden versenyen vezet, tartósságban utólérhetetlen a

XII. típusu

STEYR-autó!

Tekintse meg és kérjen árajánlatot
a vezérképviselőtől!

Igen előnyös fizetési feltételek!

INDUSTRIA

KERESKEDELMI ÉS IPARI R. T.

TIMIȘOARA, Str. I. C. Brătianu 3. Telefon 9-14.

MÁRCIUSI

B

A

K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkái **36** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.